

Behandling & vedlikehold av kledning

Behandling og vedlikehold

1. KVALITET

Trevirkets kvalitet og trebeskyttelsesproduktene gir noe av grunnlaget for kledningens levetid. Men også andre faktorer er viktige. Dette redegjøres det for nedenfor:

2. TRANSPORT OG LAGRING

Byggevareforretningen vil normalt sørge for at transport og utlevering skjer på skånsom måte. Å tilrettelegge for mottak av varene, klargjøre mottaksplass og underlag, osv. er viktig.

Lagring av kledning på byggeplass må ikke utsette kledningen for skade eller fuktighet. Kledningen skal ikke lagres med jordkontakt eller uten tekking.

3. MONTERING

Fagmessig montering er avgjørende for å sikre en kledning med lang levetid. Før du monterer kledningen, anbefaler vi at du grunner underligger, gjerne med en farge lik den du har tenkt på toppstrøket. Da unngås krympestripe og bedre trebeskyttelse. Det er også enklere å behandle kledningen før montering enn etterpå. Husk:

- Kledning bør utlektes for best mulig utlufting av kledningens bakside.
- Kledningsbord må ikke monteres nærmere enn 20 cm fra jord eller plen.
- Kappesnitt og evt. sår skal behandles med oljebasert grunning før montering.
- Hvis stående kledning blir renkappet etter montering, må kappesnittet etterbehandles.
- Sprekkdannelser i kledningen bør unngås ved ikke å spikre for nær bordets kanter og ender.
- Spikerhodene bør flukte med kledningens overflate, slik at det ikke lages unødige sår i kledningsoverflaten.
- Evt. spikerhull etterbehandles.

Du finner mer informasjon om montering av kledning i vår brosjyre "Montering av kledning".

Besøk våre hjemmesider www.bergeneholm.no eller www.trefokus.no for ytterligere informasjon om montering.

4. BEHANDLING AV KLEDNING

Det mest ytterliggående du kan gjøre med en treoverflate er å la den stå ubehandlet. Den kan bli riktig vakker med en sølvaktig / værgrå farge, etter kort tid. Dette kan være kledelig på et gammelt naust eller et vedskjul på hytta. Årsaken til at slike bygninger kan bli stående i mange år, er at de har full gjennomlufting, konstruktiv trebeskyttelse eller at klimaet er spesielt tørt.

Bruk av ubehandlet trevirke som fasademateriale er miljøvennlig, kostnadseffektivt og holdbart, men stiller store krav til kunnskap om hvordan trevirket vil forandre seg over tid når det utsettes for klimapåkjenninger.

For mer informasjon om ubehandlede trefasader, besøk www.bergeneholm.no eller www.trefokus.no, se rapport nr.30 "Ubehandlede trefasader".

Moderne hus og hytter bør som utgangspunkt beskyttes mot sol og regn. Kledning fra Bergene Holm AS kan grunnes eller overmales med alle anerkjente malingsprodukter. Følg produsentens anbefalinger mht. forbehandling og påføring.

4.1 Grunning!

Uansett hvilken type toppstrøk du velger bør nytt tre grunnes før montering, også impregnert kledning. Det finnes klar grunning og grunning med pigment.

4.2 Valg av toppstrøk.

Når man skal ta hensyn til utseende, vedlikeholdsintervaller, kostnader og miljø er det vanskelig å finne riktig behandlingsmåte. Alle malingstyper har ulemper / fordeler. Ofte er det type kledning og lokalt klima som er viktigst. Konstruktiv trebeskyttelse er alltid en fordel for varigheten.

Ved bruk av olje- og tjærebeis forblir tremønsteret synlig. Dekkbeis dekker bedre, men man ser fortsatt mye av strukturen. Maling dekker svært godt, også over trestrukturen, - men beskytter treet best.

Det er nøye sammenheng mellom hvor mye du vil vise fram av trevirket, og hvor lange vedlikeholdsintervaller du vil ha. Beis krever hyppigst stell, maling gir deg de lengste vedlikeholdsintervallene.

Grunning og ett eller to toppstrøk med vannbasert maling er en miljøvennlig behandling som tar optimalt vare på trehus.

4.3 Fargevalg

Fargevalg har mye å si for hvor mye den utvendige kledningen påvirkes av solen. Målinger har vist at en solbelyst, hvit vegg aldri oppnår mer enn 35 grader i overflaten, mens en sortmalt vegg kan ha en overflate-temperatur opp til 70 / 80 grader. Da utsettes kledningen for stor påkjenning.

Behandling og vedlikehold

Eksponering i sollys er hovedårsaken til falming. Malingens bindemiddel brytes gradvis ned av sollyssets UV-stråler, og malingsfilmen slites dermed langsomt ned. Denne prosessen kalles krittning.

Det hvitaktige sjiktet i overflaten som krittningen etterlater seg, er mer synlig på mørke enn lyse farger. Lys-ekteheten oppleves derfor som dårligere desto mørkere fargen er. Dette er årsaken til at man gjerne sier at mørke, sterke farger falmer forttere enn lyse. Velg derfor en lysere husfarge om du frykter falming.

4.4 Kledning som er behandlet fra før

Noen kjøreregler dersom huset allerede er behandlet:

- Kledning som er behandlet fra før med maling, dekkbeis eller beis skal ikke grunnes.
- Kledning som fra før er beiset kan påføres ny beis, dekkbeis eller maling.
- Kledning som tidligere er dekkbeiset kan dekkbeises eller males.
- Kledning som er malt kan bare males eller påføres dekkbeis som er spesielt beregnet for malte flater.
- Kledning som er tjæret eller behandlet med linoljemaling må fortsette å få samme behandling.
- Maling på beis eller dekkbeis, oljemaling på akryl maling eller akrylmaling på oljemaling går fint så lenge du passer på at underlaget er rent, fast og tørt.

5. ANBEFALT VEDLIKEHOLD

Alt trevirke påvirkes av luftfuktighet, sol og vind, også behandlet kledning. Det kan oppstå småsprekker etc. på de mest værutsatte stedene. Riktig behandling og vedlikehold er derfor viktig for å beholde kledningens kvalitet.

Industribehandlet kledning med grunning og toppstrøk fra Bergene Holm AS vil ved normale værforhold ha en levetid på ca. 5 år før overmaling vil være nødvendig. Det forutsettes da at kledningen er riktig montert, at den er behandlet med en dekkende farge og at alle spikerhull og kappesnitt er forseglest og etter-behandlet.

Ved 2 toppstrøk anbefales overmaling innen 7-10 år.

Foto: J. Lillehamre og K. Owren/ifi.no

5.1 Vask huset

Blomstestøv, sot og sand, svovel fra fyringsolje, bly og asfaltstøv, grønske og overflatesopp. Dette er forurensninger i lufta som gjør at både hus (og biler) blir skitne.

Kledningen bør ettersees jevnlig. Vask med husvask eller kraftvask dersom dette er hensiktsmessig. Følg produsentenes anvisninger. Etter vasking bør kledningen få tørke i minst 1 uke før et eventuelt nytt strøk maling påføres.

Uansett behandling, bruk aldri maling eller dekkbeis til å skjule en skade i kledningen! Godt forarbeid og grunning gir en garanti for at malingen / dekkbeisen holder lenger. Skader i malingsfilm og trevirke repareres. Evt. råteskader utbedres ved å skifte ut alt skadet tre.

Er malingen hel, sparer du penger ved å vaske istedenfor å male. En mellomvask kan være mindre omstendelig enn en vask før maling. Ikke bruk kraftvask-produkter hver gang, bruk heller vanlige vaskemidler.

Vi anbefaler ikke bruk av høytrykksspyler ved husvask, da dette kan skape mikrosprekker i malingsfilm og kledning.

5.2 Sopp

Sopp er et økende problem på norske hus. Økningen kommer som en kombinasjon av mer forurensning i luften og mildere og fuktigere vintre. Bruk av mildere produkter til overflatebehandling fører også til mer sopp enn tidligere. Ikke all sopp på husveggen er skadelig. Svertesopp er først og fremst et kosmetisk problem. For å unngå dette bør du vaske huset jevnlig.

5.3 Finn fuktfellene

Alle hus har fuktfeller, som regel på steder du ikke ser. Sjekk alle steder der du antar at det kan samle seg vann når det regner.

Dersom endeveden på stående kledning ikke er godt forseglest kan den kapillært trekke vann oppover i veden. Fast og frisk endeved bør derfor tettes med maling.

Du finner mer informasjon om kledning i våre brosjyrer:

- "Industribehandlet kledning".
- "Montering av kledning".
- "Velkledd i all slags vær" – inspirasjonsbrosjyre

Mer informasjon

Besøk våre hjemmesider eller www.trefokus.no for ytterligere informasjon om kledning.

Du finner mer informasjon om behandling og vedlikehold av kledning på:

- www.bergeneholm.no
- www.ifi.no
- www.treteknisk.no

Foto: Tor Henning Støldal/ifi.no